

Fractie GroenLinks Castricum

Domein	: Samenleven	Ons kenmerk	:
Team	: Beleid	Zaaknummer	:
Contactpersoon	: Emma Oomen	Uw brief van	: 13-9-2018
Telefoonnummer	: 088 909 7186	Uw kenmerk	:
Bijlage(n)	:	Verzenddatum	: 25-9-2018

Onderwerp : Raadsvragen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Geachte raadsleden van de GroenLinks-fractie,

Op 13 september jl. stelde u vragen over 'Jeugdbescherming en Jeugdreclassering'.

Hieronder de vragen voorzien van ons antwoord.

1. Welke criteria zijn er gebruikt in het programma van eisen voor de gunning?

Antwoord: Opgemerkt wordt dat het hier niet gaat om een aanbesteding waaraan gunningscriteria hangen. Gekozen is voor de zogenaamde Open House Methodiek. Hierbij krijgt elke Gecertificeerde Instelling (GI) die inschrijft, verklaart akkoord te gaan met de gestelde voorwaarden en hieraan voldoet, een overeenkomst. De methodiek valt juridisch gezien niet onder het Aanbestedingsrecht, conform uitspraken van het Hof van Justitie. De methodiek dient te voldoen aan Europese verdragen en aan de grondbeginselen, Transparantie, Objectiviteit, Non-discriminatie en het proportionaliteitsprincipe.

2. Klopt het dat de berekende prijs voor de aanbesteding onder de kostprijs ligt, en zo ja, heeft het college daarmee ingestemd?

Uw vraag bestaat uit twee vragen en zullen wij als zodanig beantwoorden:

Antwoord 1: Nee, dat kan niet zonder meer geconcludeerd worden. Het Berenschotrapport noemt verschillende kostprijzen in verschillende regio's en bij verschillende GI's en geeft geen advies over het te hanteren tarief. Het is een te algemene conclusie om te stellen dat in alle regio's en bij alle GI's de tarieven onder de kostprijs liggen. In de betrokken regio's hebben de huidige GI's in de kwartaalgesprekken over de periode 2016 t/m de eerste helft van 2018 geen signalen afgegeven dat de tarieven te laag zouden zijn om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. De jaarverslagen 2017 die twee van de huidige GI's openbaar hebben gemaakt, geven ook geen aanleiding om te veronderstellen dat de organisaties verlies maken. Desondanks is in het inkoopdocument aangegeven dat de regio's met de GI's die hebben ingeschreven in 2019 in gesprek willen over het tarief voor 2020 en verder.

De hoogte van het tarief hangt mede samen met de kwaliteitsverhoging, die in de veranderopgave staat beschreven. Het rapport van Berenschot wordt gebruikt als achtergrondmateriaal. Daarmee voldoen de regio's aan de aanbeveling van Berenschot. Berenschot heeft aangegeven dat het rapport bedoeld is om het gesprek aan te gaan met de GI's.

Antwoord vraag 2: De 25 colleges van de 25 samenwerkende gemeenten, waaronder ons college, hebben ingestemd met de wijze van vaststelling van de tarieven.

3. *Is het college zich ervan bewust dat een berekende prijs onder de kostprijs ten koste gaat van de werknemers van de G.I.'en die te maken krijgen met een te hoge caseload (Rapport Berenschot, pag. 20, 2e alinea, en pagina 30 par. 4.4.5)? En dat dit de kwaliteit van de zorg voor de jongeren en de werkdruk voor de medewerkers onverantwoord op het spel zet?*

Antwoord: De gevolgen voor de medewerkers van GI's, die u in uw vraag benoemt, kunnen niet worden bevestigd. Er kan niet worden gesteld dat de tarieven die wij berekenen onder de kostprijs liggen. Het rapport Berenschot, waaraan u in uw vraagstelling refereert, heeft geen eenduidige tarieven opgeleverd die direct passend zijn voor alle GI's en alle individuele regio's in het land. Dat lag ook niet voor de hand. De verschillen tussen de individuele regio's in het land en per instelling zijn groot geworden, mede als gevolg van de decentralisaties. Het rapport is daarom aangeboden aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten en aan Jeugdzorg Nederland, maar niet officieel vastgesteld. Berenschot heeft aangegeven dat het rapport hooguit als onderlegger voor gesprekken met de GI's kan dienen. Van onze zijde is de meermaals toegezegd, dat het rapport hiervoor gebruikt zal worden in de verdere vorming van de functiegerichte bekostiging die de vijf samenwerkende regio's nastreven.

4. *In uw raadsbrief van 7 september staat dat een van de redenen voor de problemen is dat er krapte op de arbeidsmarkt is. Is het college zich ervan bewust dat de te lage berekende prijs, o.a. effect hebben op de lonen en op de te hoge werkdruk waardoor er steeds minder mensen zijn die het een aantrekkelijk vinden om dit werk te doen?*

Antwoord: De oorzaak van de problemen kan niet één op één gekoppeld worden aan de hoogte van de gehanteerde tarieven. Er kan niet worden gesteld dat de tarieven die wij berekenen onder de kostprijs liggen. De hoogte van salarissen worden bij CAO vastgesteld. De gemeenten en de tarieven die zij berekenen hebben daarop geen invloed.

5. *GroenLinks heeft al eerder aandacht gevraagd voor administratieve lastendruk. Is deze inmiddels, ook in deze sector, verbeterd? Wat heeft het college gedaan aan het standaardiseren van procedures samen met de regio? Hoe is het inmiddels gesteld met de ICT-omgeving waarbinnen aanbieders hun aanvragen moeten doen en zich moeten verantwoorden?*

Uw vraag bestaat uit drie deelvragen en zullen wij als zodanig beantwoorden.

Antwoord 1:

Het verlagen van de administratieve lastendruk is een voortdurend proces. Middels het kenniscentrum bedrijfsvoering wordt regionaal gestreefd naar meer uniformiteit en het onderwerp komt ook regelmatig aan de orde in contractmanagementgesprekken. Er zijn echter geen metingen beschikbaar om het niveau van lastendruk te meten. Daarnaast zijn veel van de administratieve lasten een gevolg van landelijke regels en/of eisen die de accountant stelt.

Antwoord 2: Het is een nadrukkelijke doelstelling van de samenwerkende regio's om de administratieve lastendruk te verminderen. Dat gebeurt o.a. door het werken met één inkoopdocument voor de vijf samenwerkende regio's met één visie, met gezamenlijke productomschrijvingen en geharmoniseerde tarieven.

Antwoord 3: De vijf samenwerkende regio's maken voor de correspondentie met de GI's gebruik van het landelijk uniforme berichtenverkeer en voor de verantwoording gebruik van de landelijk geadviseerde standaards.

6. Kunt u aangeven welke financiële consequenties het zou hebben om de Jeugdhulporganisaties het tarief te geven dat in het rapport van Berenschot vermeld staat?

Antwoord: Nee, dat kunnen wij op dit moment niet. Het rapport Berenschot, waaraan u in uw vraagstelling refereert, heeft geen eenduidige tarieven opgeleverd die direct passend zijn voor alle GI's en alle individuele regio's in het land. In het rapport van Berenschot worden geen tarieven, maar kostprijzen genoemd, zoals door de GI's zelf aangeleverd. Die verschillen echter per regio en per GI. Op dit moment is niet aan te geven wat de eventuele financiële consequenties zijn. De gesprekken met de GI's moeten bovendien nog plaatsvinden.

7. Waarom zijn de adviezen uit het rapport van Berenschot niet gevolgd? Heeft het college hierbinnen de regio bezwaar tegen gemaakt?

Uw vraag bestaat uit twee vragen en zullen wij als zodanig beantwoorden.

Antwoord 1: Dat zijn wij niet met u eens. Het advies van Berenschot om de rapportage te gebruiken om het gesprek aan te gaan met de GI's over een reële kostprijs wordt wel degelijk opgevolgd.

Antwoord 2: Bezwaar maken vanuit ons college was niet nodig. Van onze zijde is de GI's meermaals toegezegd, dat het rapport gebruikt zal worden in de verdere vorming van de functiegerichte bekostiging die de vijf samenwerkende regio's nastreven, als onderlegger voor de gesprekken met de GI's.

8. Is de vergoeding van het Rijk wel voldoende om een prijs te kunnen vragen waarmee de aanbieders hun werk goed kunnen doen?

Antwoord: Tot op heden is van het tegendeel nog niet concreet gebleken. Uitgegaan wordt van een maatschappelijk aanvaardbaar tarief. Dat wordt enerzijds beïnvloed door de middelen die de gemeenten van het rijk ontvangen, anderzijds door de af te spreken kwaliteit en de transparante kostprijzen die daarbij hoort.

Daarom is ervoor gekozen de huidige geaccepteerde tarieven uit 2018 uit de vijf deelnemende regio's toe te passen vanaf 1 januari 2019, hierop een gewogen gemiddelde toe passen om te komen tot gelijke tarieven in de vijf samenwerkende regio's en vervolgens hierop een indexpercentage door te berekenen. In eerste aanleg zouden de berekende tarieven voldoende zouden moeten zijn voor het uitvoeren van de wettelijke taken.

9. Zo niet, welke stappen gaat het college zetten om dit bij het Rijk aan te kaarten?

Antwoord: Mocht zich daadwerkelijk een probleem voordoen, dan zal dat worden besproken in de op te richten bestuurlijke bovenregionale stuurgroep.

10. Gaat de wethouder van Castricum naar het overleg op 17 september, of heeft hij zijn inbreng gedelegeerd aan een andere wethouder?

Antwoord: Regio Alkmaar wordt in de bestuurlijke stuurgroep vertegenwoordigd door de wethouders jeugdhulp van gemeenten Heerhugowaard en Heiloo, John Does en Elly Beens.

11. Wat is de inbreng van de wethouder voor het overleg op 17 september, direct door hemzelf of via een gedelegeerde?

Antwoord: In dat overleg wordt het vervolg van het inkooptraject besproken. De inbreng vanuit de Regio Alkmaar is gericht op het doorbreken van de impasse en het zorgen dat jeugdbescherming en jeugdreclassering vanaf 1-1-2019 met een goede kwaliteit en tegen maatschappelijk aanvaardbare tarieven beschikbaar is.

De inbreng van de wethouders van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo is besproken in het bestuurlijk overleg van 17 september. Vanuit Castricum is aandacht gevraagd voor een proactief communicatie traject en om een centraal informatiepunt in te stellen waar vragen vanuit de politiek en media adequaat kunnen worden beantwoord. Van belang is dat in de hele regio dezelfde boodschap en dus ook dezelfde informatie wordt gegeven en dat in alle gemeenten qua kennis op gelijke 'vlieghoogte' zitten. Deze inbreng is meegenomen door Elly Beens.

12. Gaat de wethouder zitting nemen in de bovenregionale stuurgroep i.o.?

Antwoord: Nee, zie antwoord op vraag 10.

13. Hoe zorgt het college dat de raad invloed houdt op het beleid als er een bovenregionale stuurgroep aan het roer gaat staan? Is het college van plan dit probleem aan te kaarten?

Uw vraag bestaat uit twee vragen en zullen wij als zodanig beantwoorden.

Antwoord 1: De bovenregionale stuurgroep is niet bevoegd om het beleid in de 25 gemeenten vast te stellen of te wijzigen. Vooraf aan het inkoopproces is een convenant, een gezamenlijke verwervingsstrategie en een toelatingsdocument vastgesteld door alle 25 gemeenten voor de inkoop van JB&JR. Zoals hierboven genoemd, wordt de inbreng van de gemeenten in de regio Alkmaar momenteel meegenomen door de vertegenwoordigende wethouders die deelnemen aan de stuurgroep. Er is een nadrukkelijke oproep gedaan door de GI's om de administratieve lasten en de complexiteit van de contracten eenvoudig en eenduidig te houden. Zeker daar waar regio's elkaar raken. Het gaat namelijk vrijwel altijd om aanbieders die hun diensten bovenregionaal aanbieden. Daarom is besloten het inkooptraject bovenregionaal aan te vliegen. Bovendien hebben de VNG en de ministeries van JenV en VWS sterk aangedrongen op samenwerking bij de inkoop van GI's om de kwetsbaarheid van de functie te verkleinen. U mag er als raad vanuit gaan dat bovenstaand proces op zowel ambtelijk als bestuurlijk vlak met de grootst mogelijke zorgvuldigheid zal worden behandeld. Ook mag u er vanuit gaan dat alles wat nodig is wordt gedaan om de continuïteit van de dienstverlening, al dan niet met de huidige dienstverleners, te realiseren.

Antwoord 2: Nee, er is geen sprake van een probleem t.a.v. de rol van gemeenteraden. De raad heeft in dit proces een controlerende taak op basis van de kaders die bij het begin van de transitie door de raad zijn vastgesteld middels de Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Deze rol wordt niet gehinderd door de bovenregionale stuurgroep.

14. Is het college zich ervan bewust dat deze problematiek van hoge werkdruk, te lage salarissen, door de gemeenten onder de kostprijs gevraagde prijzen, ook op andere onderdelen van het sociaal domein voor soortgelijke problemen zorgt?

Antwoord: Wij zijn het niet eens met wat u stelt. De oorzaak van de problemen kan niet één op één gekoppeld worden aan de gehanteerde tarieven. Er kan niet worden gesteld dat de tarieven die wij berekenen onder de kostprijs liggen. De hoogte van salarissen worden bij CAO vastgesteld. De tarieven die gemeenten berekenen hebben daarop geen invloed.

Wij zijn ervan op de hoogte dat er op onderdelen binnen het sociaal domein een tekort is aan goed opgeleid personeel op de arbeidsmarkt en hebben dit daarom benoemd als een van de transformatiethema's.

15. Is het college bereid daar proactief naar te kijken en deze problemen binnen de regio bij alle betreffende onderdelen van het sociaal domein aan de orde te stellen, en de raad daarvan op de hoogte te houden?

Antwoord: De proactieve insteek bestaat er uit dat de gemeente(n) streven naar maatschappelijk aanvaardbare tarieven, die het mogelijk maken dat de betrokken instellingen hun taken met goede kwaliteit en kostendekkend kunnen uitvoeren. Daarvoor is wel transparantie van de kant van de aanbieders nodig waar het de onderbouwing van kostprijzen betreft.

Wij hopen u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Castricum,

De heer G.A. Suanet QC
secretaris

De heer drs. A. Mans
burgemeester

